

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА МОДЕРНІЗАЦІЇ СУКУПНОГО ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

© 2016 ПОРТНА О. В.

УДК 336.13.051

Портна О. В.

Державна політика модернізації сукупного фінансового потенціалу України

Мета статті полягає у визначенні дефініції «модернізація сукупного фінансового потенціалу країни», обґрунтуванні напрямів і шляхів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу України. На основі аналізу, систематизації та узагальнення підходів до різних видів і типів модернізації у фінансово-економічній сфері та її застосування до складових сукупного фінансового потенціалу країни визначено, що зміст модернізації сукупного фінансового потенціалу країни полягає в його оновленні за рахунок розкриття за структурою, функціями і механізмами реалізації, спрямованими на забезпечення стабільного розвитку національної економіки. За результатами дослідження запропоновано державні заходи модернізації сукупного фінансового потенціалу України, що містять системний комплекс щодо стабілізації національної економіки. Модернізаційна парадигма передбачає взаємопов'язану роль складових системи, формуючих ресурсне середовище забезпечення функціонування національної фінансово-економічної сфери. Напрями та шляхи державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу України носять комплексний характер і як засіб подолання існуючих фінансово-економічних диспропорцій, і з позицій вимог та очікувань суспільства та кожного суб'єкта від економіки. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є засади державної політики щодо розширеного відтворення сукупного фінансового потенціалу України.

Ключові слова: сукупний фінансовий потенціал країни, модернізація, державна політика.

Бібл.: 13.

Портна Оксана Валентинівна – кандидат економічних наук, доцент, докторант, кафедра економічної теорії та економічних методів управління, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: portna@biqmir.net

УДК 336.13.051

UDC 336.13.051

Портная О. В. Государственная политика модернизации совокупного финансового потенциала Украины

Цель статьи состоит в определении дефиниции «модернизация совокупного финансового потенциала страны», обосновании направлений и путей государственной политики модернизации совокупного финансового потенциала Украины. На основе анализа, систематизации и обобщения подходов к различным видам и типам модернизации в финансово-экономической сфере и ее применения к составляющим совокупного финансового потенциала страны определено, что содержание модернизации совокупного финансового потенциала страны состоит в его обновлении за счет раскрытия по структуре, функциям и механизмам реализации, направленными на обеспечение стабильного развития национальной экономики. По результатам исследования предложены государственные мероприятия модернизации совокупного финансового потенциала Украины, включающие системный комплекс по стабилизации национальной экономики. Модернизационная парадигма предполагает взаимосвязанную роль составляющих системы, которые формируют ресурсную среду обеспечения функционирования национальной финансово-экономической сферы. Направления и пути государственной политики модернизации совокупного финансового потенциала Украины носят комплексный характер и как средства борьбы с существующими финансово-экономическими диспропорциями, и с позиций требований и ожиданий общества и каждого субъекта от экономики. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении являются мероприятия государственной политики по расширенному воспроизводству совокупного финансового потенциала Украины.

Ключевые слова: совокупный финансовый потенциал страны, модернизация, государственная политика.

Библ.: 13.

Портная Оксана Валентиновна – кандидат экономических наук, доцент, докторант, кафедра экономической теории и экономических методов управления, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

E-mail: portna@biqmir.net

Portna O. V. The State Policy on Modernization of the Aggregate Financial Potential of Ukraine

The aim of the article is to give a definition of “modernization of the aggregate financial potential of the country”, substantiate the directions and ways of the state policy on modernization of the aggregate financial potential of Ukraine. On the basis of the analysis, systematization and generalization of approaches to different kinds and types of modernization in the financial and economic sphere and its application to the constituents of the aggregate financial capacity of the country, it has been determined that the essence of the modernization of the country's aggregate financial potential is in its renewal due to the disclosure of its structure, functions and mechanisms of implementation aimed at ensuring stable development of the national economy. According to the study results there have been proposed government measures to modernize the aggregate financial potential of Ukraine, including a complex system for stabilization of the national economy. The modernization paradigm implies an interconnected role of the system constituents that form the resource environment for ensuring the functioning of the national financial and economic sphere. Directions and ways of the state policy on modernization of the aggregate financial potential of Ukraine have a complex character both as a means of combating the existing financial and economic imbalances and from the standpoint of the requirements and expectations of society and of each economic entity. Prospects for further research in this direction are measures of the state policy on the expanded reproduction of the aggregate financial potential of Ukraine.

Keywords: aggregate financial potential of the country, modernization, state policy.

Bibl.: 13.

Portna Oksana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Candidate on Doctor Degree, Department of Economic Theory and Economic Methods of Management, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Slobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: portna@biqmir.net

Постановка проблеми. Україна перебуває сьогодні на етапі трансформації господарських відносин, характерною ознакою якої є різке зниження ролі держави в регулюванні фінансово-економічних процесів, послаблення як внутрішніх, так і міждержавних економічних зв'язків, унаслідок чого відбувається небезпечне порушення цілісності фінансово-економічного простору. Оскільки головне місце в системі фінансового забезпечення економіки України займає сукупний фінансовий потенціал країни, то на сучасному етапі виникає необхідність вирішення низки проблем, пов'язаних із визначенням напрямів і шляхів ефективної державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу країни.

Саме в контексті вибору й обґрунтування курсу ефективної фінансово-економічної політики, а в якості її результативності – зміцнення сукупного фінансового потенціалу України, розглянемо державну політику його модернізації, засади якої повинні сприяти обмеженню та нейтралізації негативних впливів значних дисбалансів, забезпеченню стабілізації, а в подальшому й стійкої позитивної фінансово-економічної динаміки в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження обраного проблемного поля свідчать, що проблеми модернізації (економічної, політичної, соціальної, технологічної, суспільної), дослідження особливостей, типів і шляхів використання модернізації як системного процесу реформування важливих складових розвитку економіки, суспільства, питання сутності, впровадження модернізації у країнах із перехідною економікою постають в центрі уваги як вітчизняних, так і зарубіжних вчених-економістів. Значну роль в обґрунтуванні стратегії модернізації економіки України відіграли дослідження та концепції, відображені у працях вітчизняних вчених, серед яких О. Амоша, М. Бутко, В. Гець, А. Гриценко, М. Долішній, Е. Лібанова, Л. Чернюк, А. Чухно та багато ін.

Невирішені раніше частини проблеми. Питанням сутності, необхідності та механізму впровадження модернізації різних складових сукупного фінансового потенціалу України присвячено багато праць. Але слід зазначити, що засади, які визначають саме державну політику модернізації сукупного фінансового потенціалу України, майже не досліджені.

Мета статті. Таким чином, метою статті стає визначення дефініції «модернізація сукупного фінансового потенціалу країни», запропонування та обґрунтування напрямів і шляхів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу України.

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні роки значної актуальності набувають пропозиції, пов'язані із забезпеченням модернізації фінансово-економічної сфери у контексті застосування сучасних концепцій фінансового менеджменту та їх запровадження у державну регулюючу діяльність. Але, як показує практика, велика кількість нормативно-правових актів і документів стосовно модернізації, як у фінансовій, так і в економічній сферах, ніяк якісно не позначається на об'єктах задекларованої модернізації, а, навпаки, створює багато напрямів для подальших дискусій, досліджень і пропозицій науковців.

На підтвердження зазначеного розглянемо сучасні наукові підходи та пропозиції модернізації державних фінансів. Як зазначає О. Іваницька [1, с. 76], велике значення має модернізація системи державних фінансів, до завдань якої віднесено підвищення прозорості державних фінансів і результативності управління ними; посилення фінансового контролю цільового й ефективного використання бюджетних коштів; приведення внутрішнього аудиту в секторі державного управління у відповідність до стандартів ЄС; посилення інституційної ролі Міністерства фінансів щодо контролю органів, котрі займаються доходами та видатками; запровадження ефективного моніторингу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектора економіки.

На думку О. Кириленко та низки фахівців [2, с. 9–10], у сучасних умовах, коли стоїть завдання створення та зміцнення незалежної, соціально орієнтованої держави, формування інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки, значення державних фінансів у фінансовій системі суттєво зростає, що зумовлює необхідність їх постійного вдосконалення та модернізації в напрямі: посилення впливу державних фінансів на соціально-економічний розвиток; активізації інвестиційної складової державних фінансів та бюджету; зниження рівня державного споживання та податкового тягаря; створення ефективної системи управління державними фінансами та державними фінансовими ресурсами; ширшого використання ринкових принципів в організації державних фінансів (оплаті праці державних службовців, управлінні державним боргом і коштами державних цільових фондів тощо); демократизації, посиленні підконтрольності та прозорості державних фінансів та їх складових; обґрунтування та досягнення оптимального рівня бюджетної децентралізації.

У безпосередньому зв'язку з модернізацією державних фінансів має відбуватись удосконалення місцевих фінансів України з метою створення необхідних умов для підвищення конкурентоспроможності усіх регіонів, забезпечення їх сталого розвитку, високої продуктивності виробництва та зайнятості населення.

Центральне місце у системі заходів із модернізації місцевих фінансів відводиться реформуванню місцевих бюджетів як основи фінансової бази органів місцевого самоврядування. На сучасному етапі уряд визначив основне завдання – перетворити місцеві бюджети в ефективний інструмент соціально-економічного розвитку територій.

Більшість пропозицій та аргументів щодо модернізації державних і місцевих фінансів стосуються висування стратегічних цілей і обґрунтування концептуальних принципів модернізації у розрізі окремих державних складових і суб'єктів сукупного фінансового потенціалу України, тоді як самі засади, механізми і заходи впливу держави на ефективний перебіг фінансово-економічних процесів на практиці тільки декларуються. Спираємось на думку М. Крупки та Н. Демчишак [3, с. 32], що задекларовані органами державної влади й управління напрями розвитку національного господарства можуть бути успішно реалізовані лише в разі максимального використання фінансового потенціалу

і власне фінансових ресурсів інвестиційного спрямування при побудові стратегії економічного зростання вітчизняної економіки. Це означає, що держава не повинна залишатись осторонь цих процесів і зобов'язана стимулювати перманентне накопичення й вищу ефективність використання фінансового потенціалу, здійснювати планування і прогнозування його кількісних показників. Тобто важливою умовою зміцнення сукупного фінансового потенціалу України є його модернізація, а отже, й ефективні дії держави у цьому напрямі. Але через відсутність узгодженого підходу як до формування державної політики в цьому напрямі, так і до модернізації сукупного фінансового потенціалу України, а також ефективної стратегії, визначення напрямів та шляхів, засобів і ресурсів, нормативні акти, навіть вже розроблені стосовно окремих складових, часто залишаються на папері і не реалізуються.

Для ефективного вирішення аспектів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу країни треба спочатку визначитися з тлумаченням поняття «модернізація сукупного фінансового потенціалу країни». Енциклопедичні джерела містять узагальнене визначення модернізації як змін, удосконалення, які відповідають сучасним вимогам. Сучасні дослідники економіко-теоретичних проблем модернізації [4, с. 64] у своїх наукових здобутках йдуть набагато далі. На їх думку, модернізація – це процес покращення, оновлення, який еволюційними методами в прогресивному напрямку змінює чинники, умови, механізми, співвідношення, засоби розвитку суспільного виробництва або окремі пріоритетні складові всієї економіки та суспільства.

Розглядаючи модернізацію сукупного фінансового потенціалу України як фінансово-економічного явища, беремо до уваги та спираємось на доробки відомих учених, що зміст економічної модернізації характеризується структурними, технологічними й інституціональними змінами в національній економіці, які спрямовані на підвищення її конкурентоспроможності [4, с. 64; 5, с. 40]. Економісти О. Білокрилова і А. Бочков пов'язують зміст категорії «модернізація» з поняттям «економічний розвиток», що відображає сукупність взаємозалежних процесів нагромадження капіталу (мобілізації ресурсів), розвитку виробництва й підвищення продуктивності праці. Однак якщо економічний розвиток характеризує еволюційні тенденції, то модернізація пов'язана з відновленням економічних, техніко-технологічних, політичних, суспільно-культурної сфер суспільства, з інноваційною моделлю розвитку [4, с. 64; 5, с. 39].

Таким чином, на основі опрацювання фахових джерел, ознайомлення як з теоретичними підходами, так і з практичними заходами щодо різних видів модернізації та її застосування до різних складових сукупного фінансового потенціалу України, можна надати визначення його модернізації. На нашу думку, зміст модернізації сукупного фінансового потенціалу країни полягає в його оновленні за рахунок розкриття його за структурою, функціями і механізмами реалізації, спрямованими на забезпечення стабільного розвитку національної економіки.

З огляду на наведене та на складність і поліструктурність сукупного фінансового потенціалу України, слід

зазначити, що його модернізація має носити комплексний характер, оскільки його функціонування зачіпає інтереси всіх суб'єктів фінансово-економічних відносин, що обумовлює необхідність застосування системного підходу. Безумовно, важливу роль в ефективному функціонуванні сукупного фінансового потенціалу України повинна відігравати державна політика його модернізації як складова загальноекономічної політики держави. Зараз державна фінансово-економічна політика базується на децентралізованій моделі нагляду за окремими складовими сукупного фінансового потенціалу країни, ефективність якої дуже низька, і значною мірою залежить від взаємодії національних регуляторів зазначених складових. Якщо виходити з того, що державна політика модернізації сукупного фінансового потенціалу України є по суті регулюванням його формування, ефективного функціонування та оновлення з боку держави, на цій підставі можна надати рекомендації щодо мети, обґрунтування відповідних напрямів і шляхів реалізації державної політики модернізації.

Пропонуючи заходи державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу України, треба відійти від їх звичайного необґрунтованого декларування, яке часто зустрічається у фахових джерелах і державних документах стосовно різних складових і різних шляхів і напрямів модернізації. Саме на основі результатів комплексного дослідження сукупного фінансового потенціалу України можливим є виявлення та запропонування ефективних напрямів і шляхів державної політики його оновлення, що спрямоване на забезпечення стабільного розвитку національної економіки, на основі яких повинен здійснюватися вибір тактики та стратегії фінансово-економічної стабілізації, а отже, і сукупного фінансового потенціалу країни та національної економіки. Наш підхід до напрямів та шляхів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу країни базується на виявленні сучасних структурних трансформацій фінансово-економічної сфери країни, на оцінці причинно-наслідкового стану, в якому знаходиться сукупний фінансовий потенціал України.

За нинішніх фінансово-економічних і політичних умов в Україні мобілізувати та накопичити значні обсяги сукупного фінансового потенціалу країни дедалі стає надто проблематично, оскільки є системні перешкоди, які не дають змогу акумулювати та концентрувати фінансові ресурси. Тож створення засад державного регулювання модернізації сукупного фінансового потенціалу України слід шукати у площині вирішення проблем національної економіки. Як наголошує у своїх дослідженнях Н. Іванова [6, с. 548], сучасний стан національної економіки характеризується різновекторними тенденціями. По-перше, існують обмеження у реалізації трансформацій, які обумовлені посиленням кризових тенденцій в економіці України. Глибинним чинником їх посилення є системні економічні деформації, що накопичувалися тривалий час і призвели до переддефолтного стану та крайнього загострення соціальних протиріч. По-друге, стимулом до модернізаційних перетворень економічного простору слугують сучасні тенденції глобалізації та євроінтеграційний вектор України.

Необхідність модернізації очевидна, проте вибір конкретної моделі та інструментів трансформацій для кожної системи має здійснюватись з урахуванням детального аналізу передумов та тенденцій, характерних саме для даного економічного простору.

У свою чергу Ю. Кіндзерський [7, с. 467] щодо цілей та механізмів ефективного розвитку потенціалу національної промисловості зауважує, що здійснення місії країни можливе лише за наявності для цього відповідного матеріально-технічного базису, його постійного відтворення і вдосконалення. Саме ідея створення такого базису має стати місією вітчизняної економіки і бути покладена в основу її подальшого реформування, модернізації і розвитку, формування технічних, технологічних, структурно-виробничих характеристик, вибору інструментарію політики, винайдення відповідних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів для її проведення.

Спираючись на думку В. Глуценка [8, с. 19], можна зазначити, що результативними засадами сприяння модернізації сукупного фінансового потенціалу країни має стати термінова розробка засад економічної політики державного управління грошовими потоками та заходів її реалізації; термінове прийняття законів, що регулювали б грошові потоки в інтересах національного товаровиробника, а також інвестора.

Тож дії держави повинні переорієнтуватись з активного залучення зовнішніх ресурсів і кредитів на виявлення резервів, їх ефективну мобілізацію, використання та оновлення фінансових ресурсів. Під напрямками та шляхами державної політики щодо виявлення додаткових джерел і резервів модернізації сукупного фінансового потенціалу країни пропонуємо розуміти процеси формування якісно нового його стану й обсягу, а також зв'язків між його складовими на основі послідовної реалізації заходів із пошуку джерел і їх залучення до формування позитивних фінансових потоків функціонування сукупних фінансових ресурсів країни.

Таким чином, можна зазначити, що одним із напрямів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу України є мобілізація та накопичення ресурсів за рахунок обмеження відпливу капіталів за кордон. Запропонований напрям конкретизуємо такими шляхами, як: обмеження обсягів капіталів, що витікають в офшори у вигляді інвестицій; проведення амністії капіталів. У світлі зазначеного актуальними та злободенними є думки В. Гейця [9], що повернути виведені за кордон кошти – ключове завдання нової економічної політики. Таким чином вдасться обмежити вже сформований ступінь боргової залежності і в майбутньому його знизити. Нинішня ж орієнтація на ресурси зовнішніх кредиторів, у тому числі і міжнародних фінансових організацій, лише поглиблює боргову залежність, вихід з якої, як демонструє приклад Греції, Іспанії, Португалії і багатьох інших країн, буде вкрай обтяжливим.

Проблему повернення виведених капіталів вирішувало немало країн світу. Як показує світовий досвід, амністії капіталів проходили в багатьох країнах світу: Швейцарії, Аргентині, Франції, Індії, Бельгії тощо. Можна лише споді-

ватися, що адекватна державна політика стосовно амністії капіталів може зміцнити сукупний фінансовий потенціал країни шляхом часткового виведення з тіні і включення в економічний оборот значних обсягів фінансових ресурсів усіх його складових. Але для цього державна політика у цьому напрямі повинна залучити всіх суб'єктів сукупного фінансового потенціалу України взаємовигідними умовами легалізації, стабільністю та зростанням економіки.

Враховуючи постійну обмеженість фінансових ресурсів національної економіки, державна політика модернізації сукупного фінансового потенціалу України має здійснюватись на основі максимального сприяння у справі стовідсоткового залучення сукупного фінансового потенціалу країни до господарської діяльності. Це повинен бути системний комплекс заходів стабілізації національної економіки. Тобто модернізаційна парадигма, в рамках якої сукупний фінансовий потенціал країни розглядається як фінансово-економічний базис розвитку національної економіки України, повинна передбачати взаємопов'язану роль складових системи, формуючих ресурсне середовище забезпечення функціонування національної фінансово-економічної сфери.

З урахуванням наведеного стає аргументованим, що напрями та шляхи державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу України мають носити комплексний характер, тобто і як засіб подолання існуючих фінансово-економічних диспропорцій, і з позицій вимог та очікувань суспільства та кожного суб'єкта від економіки. З точки зору важливості та значущості обраного нами підходу до визначення напрямів та шляхів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу країни звернімося до відповідної статистики за 2009–2013 рр. [10], тобто динаміки доходів населення як важливої складової сукупного фінансового потенціалу країни. Аналізуючи статистичні дані, доходимо висновку, що з 2013 р. всі види доходів хоч і мали позитивну динаміку, але з низхідною тенденцією порівняно з попередніми 2010–2012 рр.

При розгляді структури формування доходів населення видно, що найвагомішими джерелами доходів населення була й залишається заробітна плата й соціальні допомоги, та інші одержані поточні трансферти, підвищується значення доходів від власності одержаних [10; 11]. Але при зниженні зростання всіх видів доходів населення знижується й частка заробітної плати у структурі доходів. Якщо ж до наведеного додати статистику попиту і пропозиції робочої сили на зареєстрованому ринку праці в Україні за 2008–2014 рр. [10], то ситуація стає вкрай критичною. З 2014 року зростає кількість зареєстрованих безробітних, з 2012 р. зростає навантаження на одне вільне робоче місце, а потреба у працівниках на заміщення вільних робочих місць за весь аналізований період 2008–2014 рр. значно знижується, і у 2014 р. складає дуже низький показник.

З огляду на критичний стан національної фінансово-економічної сфери виключне значення має напрям державної політики модернізації у частині реалізації сукупного фінансового потенціалу на пріоритети стабілізації націо-

нальної економіки. На нашу думку, цей напрям може містити такі шляхи, як: збереження та розширення кількості робочих місць; збільшення доходів населення, що сприятиме як зростанню внутрішнього платоспроможного попиту, так і збільшенню заощаджень; регламентування діяльності кредитно-фінансових установ у частині надання кредитів із урахуванням пропозицій щодо пріоритетів удосконалення структури використання сукупного фінансового потенціалу України [12].

Адже, як справедливо зазначає В. Опарін [13], не можуть поза увагою залишатися питання конкретних механізмів формування, розміщення і використання доходів, адже доходи і витрати є кінцевим результатом фінансових відносин. Із урахуванням таких залежностей і мають розроблятися основи формування дієздатних механізмів мобілізації та ефективного використання фінансових ресурсів. Також В. Опарін [13] передбачає модернізацію діючої фінансової інфраструктури в частині зміни повноважень і функцій її учасників і впровадження ефективних механізмів забезпечення фінансової стабільності. На сьогодні такі завдання, без сумніву, можна віднести до ключових. Але при цьому за фінансовою системою залишаються її традиційні основні завдання, які полягають у фінансовому забезпеченні ресурсами інноваційного розвитку національної економіки. Створення в Україні ефективної організаційної фінансової інфраструктури передбачає впровадження в діяльність регуляторів фіскального та фінансового секторів механізмів забезпечення фінансової стабільності, а також удосконалення системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку національної економіки на основі максимальної мобілізації, консолідації, алокації та ефективного використання фінансових ресурсів.

Тобто, узагальнюючи, можна зазначити, що державна політика модернізації сукупного фінансового потенціалу України повинна спрямовуватися на недопущення настання таких ризиків, як втрати фінансових ресурсів через недостатньо ефективне формування та функціонування сукупного фінансового потенціалу країни, стимулювати результативне витрачання фінансових ресурсів, створювати умови для інвестиційного клімату, стабілізації та зростання національної економіки тощо. Коли державна політика модернізації сукупного фінансового потенціалу України буде проводитися з урахуванням усіх груп інтересів усіх його складових, тобто зацікавленими сторонами буде не тільки держава в особі органів державної влади, але й суб'єкти господарювання та громадськість, то можна очікувати реальних позитивних результатів від реалізації запропонованих напрямів і шляхів.

Висновки. Запропонований підхід до напрямів і шляхів державної політики модернізації сукупного фінансового потенціалу країни базується на усвідомленні та реагуванні на сучасні структурні трансформації фінансово-економічної сфери країни, на оцінці причинно-наслідкового стану, в якому знаходиться як національна економіка, так і сукупний фінансовий потенціал України. В узагальненому вигляді державна політика модернізації сукупного фінансового потенціалу України повинна спрямовуватися на недопущення настання фінансово-економічних ризиків та

створювати умови для розширеного відтворення сукупних фінансових ресурсів країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іваницька О. М. Теорія нового державного менеджменту та її застосування при модернізації державного фінансового контролю / О. М. Іваницька, І. Ю. Чумакова // Фінанси України. – 2011. – № 5. – С. 68–77.
2. Кириленко О. П. Необхідність та напрями модернізації місцевих фінансів України / О. П. Кириленко // В кн.: Модернізація місцевих фінансів України в умовах економічних і соціальних трансформацій: монографія / За ред. О. П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ; Економічна думка, 2008. – С. 7–19.
3. Крупка М. І. Оцінка фінансового потенціалу інвестиційної діяльності в економіці України / М. І. Крупка, Н. Б. Демчишак // Фінанси України. – 2011. – № 11. – С. 22–32.
4. Безпека людського розвитку: економіко-теоретичний аналіз: монографія / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х.: Право, 2010. – 448 с.
5. Белокрылова О. С. Перспективы посткризисной модернизации экономики России / О. С. Белокрылова, А. А. Бочков // Экономический вестник Ростовского университета. – 2008. – Т. 6, № 4. – С. 36–44.
6. Іванова Н. В. Методологічні аспекти формування передумов модернізації виробничої інфраструктури / Н. В. Іванова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 6, липень. – С. 543–549 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/>
7. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку / [Кіндзерський Ю. В., Якубовський М. М., Галиця І. О. та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю. В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2009. – 928 с.
8. Вплив фінансово-кредитного механізму на розвиток суб'єктів господарювання: монографія / Відп. ред. Глущенко В. В. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 358 с.
9. Геєць В. Від квазіринку до ринку та інвестиційного зростання / В. Геєць // Дзеркало тижня. Україна. – 21.08.2015. – № 30 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/vid-kvazirinku-do-rinku-ta-investitsiynogo-zrostannya.html>
10. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
11. Портна О. В. Доходи населення як складова фінансового потенціалу України / О. В. Портна // Бізнес Інформ. – 2013. – № 2. – С. 251–254.
12. Портна О. В. Підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України / О. В. Портна // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 9, лютий. – С. 693–698 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/>
13. Опарін В. М. Модернізація фінансової інфраструктури як основа забезпечення стабільності національної економіки / В. М. Опарін // Ефективна економіка. – 2015. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4042>

REFERENCES

- Belokrylova, O. S., and Bochkov, A. A. "Perspektivy postkryzysnoy modernizatsii ekonomiki Rossii" [Prospects for the post-crisis modernization of the Russian economy]. *Ekonomicheskii vestnik Rostovskogo universiteta* vol. 6, no. 4 (2008): 36-44.
- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy : ofitsiinyi veb-sait. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Heiets, V. "Vid kvazirynku do rynku ta investytsiynoho zrostannia" [From quasi-market to investment growth]. *Dzerkalo tyzhnia. Ukraina*. <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/vid-kvazirinku-do-rinku-ta-investytsiynoho-zrostannya-.html>
- Ivanytska, O. M., and Chumakova, I. Yu. "Teoriia novoho derzhavnogo menedzhmentu ta yii zastosuvannia pry modernizatsii derzhavnogo finansovoho kontroliu" [The theory of new public management and its application in the modernization of state financial control]. *Finansy Ukrainy*, no. 5 (2011): 68-77.
- Ivanova, N. V. "Metodolohichni aspekty formuvannia peredumov modernizatsii vyrobnychoi infrastruktury" [Methodological aspects of formation of prerequisites of modernization of production infrastructure]. <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/>
- Kindzerskyi, Yu. V. et al. *Potentsial natsionalnoi promyslovosti: tsili ta mekhanizmy efektyvnoho rozvytku* [The capacity of the national industry: targets and mechanisms for effective development]. Kyiv, 2009.
- Krupka, M. I., and Demchyshak, N. B. "Otsinka finansovoho potentsialu investytsiynoi diialnosti v ekonomitsi Ukrainy" [Assessment of the financial potential of investment activity in the economy of Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no. 11 (2011): 22-32.
- Kyrylenko, O. P. "Neobkhdnist ta napriamy modernizatsii mistsevykh finansiv Ukrainy" [The need and directions of modernization of local Finance of Ukraine]. In *Modernizatsiia mistsevykh finansiv Ukrainy v umovakh ekonomichnykh i sotsialnykh transformatsii*, 7-19. Ternopil: TNEU; Ekonomichna dumka, 2008.
- Oparin, V. M. "Modernizatsiia finansovoi infrastruktury yak osnova zabezpechennia stabilnosti natsionalnoi ekonomiky" [Modernization of the financial infrastructure as a basis for ensuring stability of the national economy]. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4042>
- Portna, O. V. "Dokhody naselennia yak skladova finansovoho potentsialu Ukrainy" [Incomes as a component of financial potential of Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 2 (2013): 251-254.
- Portna, O. V. "Pidvyshchennia efektyvnosti realizatsii sukupnogo finansovoho potentsialu Ukrainy" [The effectiveness of the implementation of the aggregate financial potential of Ukraine]. <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/>
- Shevchenko, L. S. et al. *Bezpeka liudskoho rozvytku: ekonomiko-teoretychnyi analiz* [Safety of human development: economic-theoretical analysis]. Kharkiv: Pravo, 2010.
- Vplyv finansovo-kredytnoho mekhanizmu na rozvytok subiektiv hospodariuvannia [The impact of the financial-credit mechanism for the development of business entities]. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina, 2007.